

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5ECdo/9/2018
Identifikačné číslo spisu:	7604893647
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Danica Kočíčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7604893647.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a členiek senátu JUDr. Heleny Haukvitzovej a JUDr. Danice Kočíčkovej, vo veci oprávnenej INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 2712, IČO: 36 039 039, proti povinnému A. C., naposledy bytom v I., o vymoženie 82, 98 Eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 7Er/119/2004, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 2017 sp.zn. 17CoE/728/2016, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 7Er/119/2004-10 zo dňa 29. júna 2016 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 17CoE/728/2016 zo dňa 28. apríla 2017 z r u š u j e a v e c v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „exekučný súd“) uznesením z 29. júna 2016 č.k. 7Er/119/2004-10 zastavil exekúciu vedenú proti povinnému na vymoženie sumy 82,98 Eur s prísl. Zastavenie exekúcie odôvodnil tým, že napriek tomu, že exekúcia bola vykonávaná na podklade rozhodnutia, ktorým bol priznaný nárok zo zmenky, oprávnená nepopísala rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným a ani nepredložila dôkazy na ich osvedčenie, hoci jej táto povinnosť vyplynula z ustanovenia § 243f ods. 1 v spojení s § 39 ods. 4 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) v znení platnom v čase jeho rozhodovania (t.j. do 30. júna 2016). Preto bol daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) v spojení s § 243f) ods. 4 Exekučného poriadku.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oprávnenej uznesením zo dňa 28. apríla 2017 sp.zn. 17CoE/728/2016 uznesenie exekučného súdu potvrdil. Zároveň rozhodol, že oprávnenej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení potvrdzujúceho uznesenia okrem iných skutočností uviedol, že venoval pozornosť aj tomu, že povinný dňa 24. januára 2011 zomrel a že dedičské konanie bolo zastavené pre jeho nemajetnosť. Konštatoval, že túto skutočnosť súd prvej inštancie vôbec nevzal do úvahy, čo však nemá vplyv na vecnú správnosť jeho rozhodnutia,

pretože v konečnom dôsledku konanie (aj keď z iného dôvodu) zastavil.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“), t.j. tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Vyčítala odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci v otázke správnej interpretácie a aplikácie ustanovenia § 243f ods. 1 a 4 Exekučného poriadku. Uviedla, že odvolací súd toto ustanovenie interpretoval a aplikoval v rozpore s ústavným princípom zákazu retroaktivity, keďže akceptoval zastavenie exekúcie exekučným súdom pre nesplnenie povinnosti, ktorú v čase nadobudnutia exekučného titulu nemala a ktorú ani splniť nemohla. Žiadala preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne ho zmeniť a rozhodnúť o pokračovaní v exekúcii.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) po zistení, že súd prvej inštancie a odvolací súd konal s povinným a aj vo veci rozhodol, potom čo povinný stratil procesnú subjektivitu, pretože dňa XX. januára XXXX (pred vydaním rozhodnutia súdu prvej inštancie) zomrel, uznesenie okresného súdu a súdu odvolacieho podľa Čl. 4 ods. 1 CSP s poukazom na ust. § 438 a ust. § 161 CSP zrušil a podľa ust. § 450 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa Čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

6. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa ust. § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť („ďalej len procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Podľa ust. § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

9. Citované ustanovenie § 161 CSP ukladá súdu povinnosť v každom štádiu konania prihliadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť tak, aby súdne konanie mohlo prebehnúť v súlade so zákonom a aby súd v súlade so zákonom mohol tiež rozhodnúť. Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti účastníka byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania). Spôsobnosť byť stranou sporu (účastníkom mimosporového konania) znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá. Predpokladom procesnej subjektivity je hmotnoprávna subjektivita vo význame mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotnoprávna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, prípadne počatím, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtvu (§ 7 Občianskeho zákonníka).

10. Z obsahu spisu vyplýva, že povinný zomrel 24. januára 2011, t.j. pred vydaním rozhodnutia súdu prvej inštancie (29. júna 2016). Súd prvej inštancie napriek uvedenej skutočnosti s povinným ďalej konal a rozhodol tak, že exekúciu podľa ust. § 57 ods. 1 písm. m/ Exekučného poriadku zastavil. Odvolací súd (tak ako vyplýva z bodu 22 odôvodnenia jeho rozhodnutia) uvedenú skutočnosť postrehol, avšak odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil majúci za to, že vyššie uvedená skutočnosť (úmrtie povinného) nemá vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože v konečnom dôsledku je výsledkom konania jeho zastavenie aj keď z iného dôvodu ako je strata procesnej subjektivity povinného.

11. Keďže v čase rozhodovania súdu prvej inštancie a aj súdu odvolacieho nebola splnená základná procesná podmienka konania - podmienka procesnej subjektivity povinného, dovolací súd uznesenie Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 7Er/119/2004-10 zo dňa 29. júna 2016 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 17CoE/728/2016 zo dňa 28. apríla 2017 podľa Čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP s poukazom na ust. § 438 a ust. § 161 CSP zrušil (ust. § 449 ods. 1 CSP rieši situáciu zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom v prípade, ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je dôvodné, čo nie je tento prípad, preto dovolací súd na základe tohto výslovného ustanovenia CSP nerozhodol) a podľa ust. § 450 CSP vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie zohľadňujúce skutočnosť, že povinný dňa 24. januára 2011 zomrel a že dedičské konanie po povinnom ako poručiťovi bolo zastavené pre jeho nemajetnosť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie (s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu, ktorými je úmrtie povinného) podľa ust. § 453 ods. 3 CSP aj o trovách dovolacieho konania.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.